

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 14. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 19-го січня 1938.

No. 14. Jersey City, N. J., Wednesday, January 19, 1938.

VOL. XLVI

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

П'ЯТЬ ЦЕНТИВ

ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

РУЗВЕЛТ НАРАДЖУЄТЬСЯ З АВТОМОБІЛЬНИМИ МАГНАТАМИ

ВАШІНГТОН. — Президент Рузвельт запросив на наступну п'ятницю найважливіших представників автомобільного промислу, щоб нарадитися з ними щодо дальшого економічного життя Америки. Серед запрошених є Крайслер, президент „Крайслер Ко.“, Едсель Форд, президент Фордових Фабрик, Кнудсен, президент „Джексон Моторс Ко.“, Макулей, президент „Мекард Мотор Ко.“ Крім них кілька менших.

ОБОРОНА БИЗНЕС ПЕРЕД УРЯДОМ.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ. — Томас Лямонт, партнер відомого банкіра Моргана, рішуче заперечив, начебто великий бізнес пішов на сидячий страйк, щоб тим зломити волю уряду. Зовсім навпаки, говорив він, це так виглядає, що уряд вилучив бізнес від кооперації в напрям загальної поправки. Він дає осуджувати видади Джексона й Ікса проти бізнесу, та притім додає, що в тому нема нічого дивного; бо коли комусь щось не вдається, то він шукає винуватців. Вкінці Лямонт передсказував, що між урядом і великим бізнесом таки прийде до порозуміння та співпраці і тоді настане в Америці новий доброт.

ПЕРЕДБАЧАЄ ПОВОРОТ ДО КРАШОГО.

ВАШІНГТОН. — Інглес, заступник директора бюро заграничної домашньої торгівлі, заявив, що на основі звітів багатьох компанійних економістів він може твердити, що вже в короткому часі прийде в Америці до рішучої економічної поправки. Він притім також заявив, що на основі статистичних даних можна ствердити, що закиди в сторону великого бізнесу, начебто він навмисно викликав теперішній застій, є неправдиві. Навпаки, цифри вказують, що хоч безробіття зросло, то великі фабрики не раз підвищували виробництво і робили все, що було в їх силі, щоб їх бодай частинно придержати на праці.

БУВШИЙ АМБАСАДОР НАКЛИКАЄ ДО ЗБРОЄННЯ.

НЬО-ЙОРК. — Бувший амбасадор до Німеччини, а також президент університету Корнелл, Шурман, сказав, що Америка повинна чимскорше узброюватися до зброї і не рахувати більше на пусті фрази про справедливості, демократів і т. п. Бо цілий світ є дуже схвилюваний і „справедливість“, „мораль“, „совість“ — рятують дуже малу річ. Подібної, як у домашній революції одна класа, що є понижена і використовувана, мало звертає уваги на справедливість, людяність, право, — так само серед народів. А нині народи так поділені, що одні мають усього подостаток, а інші покривдені. Ті останні прямують до викликання всесвітньої завірюхи в якій вони могли б дістати те, що на їх думку їм належить.

ПРОМОВА „ФІЛЬМОВОГО ЦАРЯ“

ФІЛАДЕЛЬФІЯ. — На зібранні газетних та книжкових видавців, бізнесменів і знавців отоложень вголосив промову Віллем Гейс, який є своєю рогою моральним цензором фільм у Голлівуді, та якого називають „фільмовим царем“. Він звертався з закликом до присутніх, щоб допомогли рятувати Америку від якоїнебудь диктатури, нагадуючи суспільності на кожному кроці, що американці не люблять, щоб ними хтонебудь поштовхував, їх застрашував, або водив за ніс.

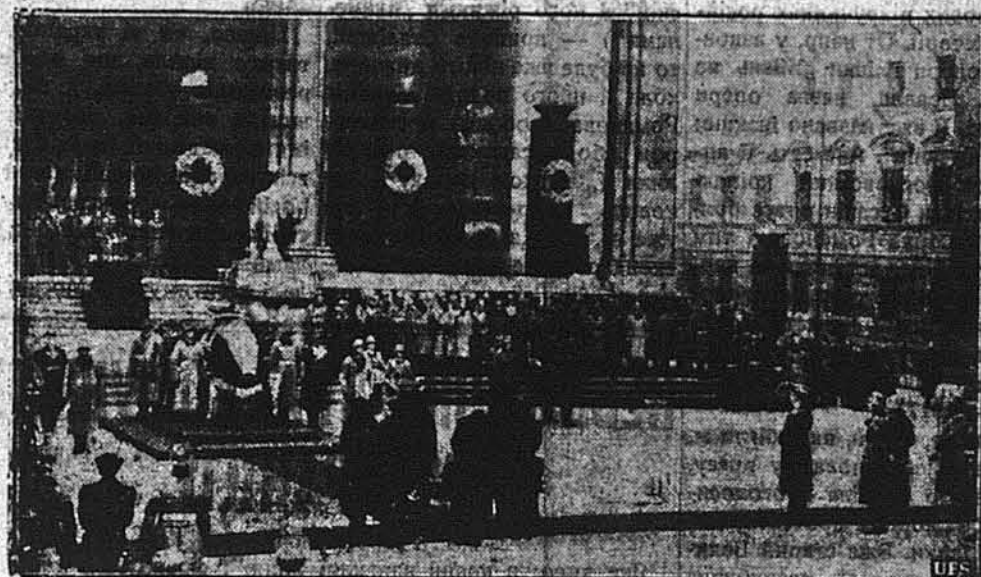
МУР ПРОПОНУВАВ ГЕЙГОВІ СЕНАТОРСТВО.

ДЖЕРЗІ СІТІ. — В день уродин посади міста Джерзі Сіті, Гейга, відвідав його новобранний губернатор стейту Нью Джерзі, Мур, і пропонував йому, на доказ спеціальної пошани, прийняти сенаторство в федеральному конгресі. Мур підкреслював велику відвагу, силу переконань і мужність Гейга. Але Гейг відмовився від цієї пошани, кажучи, що суспільність подумала б собі, що він за страху перед дальшою боротьбою з тіннями К. П. О. втікає до Вашингтону.

ДОБРЕ СЛОВО ЗРОБИЛО БІЛЬШЕ, НІЖ СИЛА.

ГАРІСОН (Нью Джерзі). — В місцевій сталевій фабриці вибух сидячий страйк робітників. Прийшов на місце комісар поліції Брейді з відділом поліції, щоби по закону усунути з фабрики страйкарів. Але замість уживати брутального способу, він вголосив до них промову, в якій висказав свої симпатії до страйкарів. Після того просив їх, щоб добрим способом опустили фабрику. Один зо страйкарів запитався: „А коли ми вийдемо, то ви позволите страйколомом увійти до фабрики?“ Брейді відповів, рішучо, що ні, бо вважає страйколомів за „голоту“. Він також загарантував робітникам, що надворі потримуть у мирний спосіб пікетувати стільки, скільки захочуть. Після цього робітники послушали його й опустили фабрику.

СВІТ В ОБРАЗКАХ

ПОГАНСЬКІ ПОХОРОНИ В 20-МУ СТОЛІТТІ.

Похоронні церемонії в Мінхені, в Німеччині, коли ховали тіло генерала Еріха Людендорфа, відомого полководця з світової війни. На похороні не було ніякого священника, бо Людендорф був основоположником ново-поганської віри, що признає старинних тевтонських богів німецького народу. На образку направо, перед групою жовірів, стоїть канцлер Гітлер, віддаючи честь тілу ген. Людендорфа.

ДОБИВАЮТЬСЯ ПРАВА ВБИВАТИ ХОРИХ ЛЮДЕЙ.

У Нью-Йорку засновано товариство, яке поставило собі за завдання добитися від уряду дозволу вкорочувати на прохання життя тим особам, які неминуче умруть, і терплять страшний муки. До цього товариства записалося чимало американських учених.

ТРАГЕДІЯ БАНКОВОГО УРЯДОВЦЯ-УКРАЇНЦЯ.

М-р Марія Чумака, урядовець Банку Господарства Крайового, скінчив самогубством через винятково трагічні обставини. Дената перенесли з Львова до Гданя, потім до Радомя. Матию у Львові власний дім і ширячий гурт рідні, приятелі та знайомих, так перейнялися цим перенесенням, що понав у стан психічної депресії. Ввечір збирався йти до театру з дружиною і своїми та приймач гостей. Вийшов з кімнати і неспостережено довг рідні — у ланцюжні покітків із собою. Покітків мав 42 роки, залишив молодого дружину і малу дитину. Втішав загальною пошаною і симпатією і тому його трагічна смерть викликала потягуюче враження.

ЗА ОШУКАНСТВО НА ШКОДУ БІДАКІВ.

Перед криминальним трибуналом у Львові розпочалася розправа проти д-ра Броніслава Овчарського, лікаря і бувшого власника кінних підприємств, який виманяв від 25 осіб кілька тисяч злотих, як кавші на посади, які обіцяв дати їм у кінці, що його заложив при вул. Личаківській. Кожному посади дати не міг, кіно збанкрутувало, а гроші опрали. Минулого року д-ра Овчарського звинуватили, причому він пробував скінчити самогубством, аж врешті став перед судом обвинувачений в ошукаванні. Д-р Овчарський боронився, що діяв у добрій вірі, хоча створити велике підприємство, що обіймало б п'ять кіл, одначе один з його співників умер і цілий інтерес розбився. Разом з ним відповідав перед судом Ярослав Мельник, що помагав йому в організації підприємства.

ДВІЧІ ПРОСТРІЛИВ СОБІ СЕРЦЕ І ДВІЧІ ЙОГО ВРЯТУВАЛИ.

Віденські часописи описують небуденну подію, яка там недавно трапилася. 22-літній урядовець Йоган Шмоль у себе в будинку, перестрілюючи собі серце. Ще перед сімома роками хотів він покінчити самогубством з собою і зранився тоді так важко, що лікарі не мали вже ніякої надії рятувати. Всетаки лікарі-хірурги вдалося його майже чудом урятувати. Причиною першої самовбивчої спроби була втрата праці під час найгіршої кризи.

Цим разом причиною самогубства було нещасте кохання. Дівчина, яку він любив, відмовилася вийти за нього заміж, тому, що він мав заробляти. Цим разом Шмоль врятували. Коли тепер ранішню положили на операційний стіл, лікарі здивувалися, побачивши на грудях Шмоль ті ж „віконце“, яке завжди робить хірург, щоб дістати до серця. Тепер Шмоль постріляв саме в те, зробив підчас першої операції „віконце“.

Часописи описують при якій нагоді хід операції серця, яка є дуже небезпечна й ризикозна. Все залежить від швидкості і предцизности рухів хірурга. Операція відбувається під наркозом. Передтим влучують пацієнтові апарат до штучного відлиху.

ПРИМАНИЛИ ДО СССР І ВЕЛИКИ.

Ще в листопаді 1936 р. вихав до СССР у торговельних цілях купець Вольф Елштайн з Варшави. До жінки Елштайна зголосився незабаром якийсь панок. Він заявив, що прибув з СССР і знає, що Елштайна арештувало ГПУ за виснаження товарів без відомості совєтських властей. На таку вестку Елштайна забрала з дому тайком від людей брилянти й золото та прийшла через зелений кордон до СССР. Та тут її зараз замордували. Виявилось, що згадав панок був звичайний, але й зручний та хитрим бандитом.

УРЯДОВЕЦЬ СПІЛЬНИК ЗЛОДІВ.

В Кельцах відбувся цікавий процес проти Віталія Кринічкова, який 17 літ був почтовим урядовцем, а потім став співником злодіїв. Він збралася з злодіями й дав їм ключі до поштової каси, де були 84 тисячі злотих. Тимий гризми мави злодії поділитися з тим урядовцем і ще з одним почтовцем, Альоїзєм Куклоном. Суд засудив Кринічкова на 3 роки в'язниці, почтовця Куклу на 4 роки, а злодіїв на 1 до 2 літ в'язниці.

ТУРЕЦЬКИЙ „ТАРЗАН“.

Як повідомляють з Анкари, в лісах коло Ерзерум кілька турецьких селян зустріли великана, що був порослий довгим волоссям і вбраний тільки у звірячу шкіру. На вид людей великан почав утікати. Турецького „Тарзана“ тепер шукають, але без успіху. Він укритися серед лісів.

ГЕЛЬ У ЛІСНИЦТВІ.

Гель — це газ, що 7 разів легший від повітря. Він знаходиться також добре в відлихання, як звичайне повітря, де в 21 при. кісяні в 79 при. азоту. Однак мішанина кисня і азоту є втрое легша, ніж звичайне повітря, тому легко входить до легенів і вимагає до того багато меншої напруги відлихання м'язів, ніж при вдиханні звичайного повітря. Ця прикмета мішанини гелю й кисня має вартість у випадку важкої асимі в хворобах легень, дифтерії горла, коли виступає душність та важко відлихати. Тоді легка мішанина кисня з гелем може допомогти відлихання, рятуючи частіше хорого від удущення.

УЧИТЕЛЬ ПОЛЯК ПОБИВ УКРАЇНСЬКОГО СВЯЩЕНИКА

ЛЬВІВ. — „Діло“ з 31. грудня 1937 р. друкує протестатинне письмо о. декана О. Радзкевича, звернене до шкільного інспекторату в Городку. Цей священник звиває публично інспекторат, щоб допущено його сотрудника, о. Антона Поточника, до навчання релігії в школах. О. Радзкевич підкреслює, що о. Поточника побив у школі, прилюдно при дітях, польський учитель Патар, коли священник учив релігії й молитви українською мовою. Декан заявляє, що він стара людина й слабого здоров'я і не може сам промощувати собі дорогу кулаками, щоб міг учить українських дітей релігії. І тому амушений вислати молодшого й сильнішого фізично овященника, щоб міг принаймі сяк-так себе оборонити перед нападами.

Зразок польської справедливості.

З цього протесту довідуємося, що хоч польський учитель напав на о. Поточника і бив його кулаком у груди, то польський суд не покарав учителя, а згаданого українського священника, який обстоював своє право учить українських дітей релігії українською мовою, а не польською.

ЗА „БОЖЕ, ЦОСЬ ПОЛЬСЬКЕН“.

ЛЬВІВ. — „Діло“ з 5. січня 1938 р. подає, що українського священника з Кропильни, поіт Самбір, потягнула польська влада до відповідальності за те, що, як подала польська вчителька, він заборонив у церкві співати українським дітям польський гимн „Боже, цось Польскен“. Підчас розправи виявилось, що це неправда, бо священник такого связу не давав. Тоді шкільний інспектор запитав священника провакційно, що він зробив би, як би так домагалися від нього, щоб такий гимн був у церкві відспіваний? Священник відповів, що не дозволив би на такий спів, бо греко-католицький обряд не дозволяє співати в церкві пісень по польськи.

ВЖЕ Є НАСЛІДКИ НОВОЇ „ДРУЖБИ“ МОСКВИ З КИЄВОМ.

КИЇВ. — З днем 1. січня 1938 р. заповіджено новий щоденник, що виходитиме в Києві російською мовою під назвою „Советская Украина“. Досі обходились Україна під Советами цілком добре без такого щоденника.

ЩЕ ГІРШЕ НІЖ ЗА НАЙГІРШИХ ЧАСІВ ЦАРАТУ.

КИЇВ. — В Україні під Советами загострено нагляд над кожним мешканцем. Уся людина УССР мусить мати паспорт. Але тепер і цього замало. Тепер заряджено, що на кожному паспорті мусить бути ще й фотографічна картка, призначена — для поліції.

ВІДСВЯТКУВАЛИ ЮВІЛЕЙ ЧЕКА В УКРАЇНІ.

КИЇВ. — В Україні під Советами святкували з наказу 20-ліття заснування Чека. З цього приводу нагороджено визначних чекістів, яких імена ось такі: Борисов, Перцов, Коркунов, Блюмов, Долгушев і Джірін. Тяжко визнати тут тільки в однім: хто згаданих москаль, а хто жид.

ПО'ЯВИТЬСЯ „ЮВІЛЕЙНА“ КНИГА.

КИЇВ. — Комуністична партія України випускає книгу „Советская Украина за 20 лет“, очевидно російською мовою, з накладом 50 тисяч примірників.

ЗАСЛУЖЕНА ГРОМАДЯНКА.

ЛЬВІВ. — З останнім бажанням не вигодошувати на похороні промов і не класти на домовину квітів, як теж з призначенням по кілька тисяч на відлихання „Нервона Калина“ і різні народні установи — відійшла від нас Марія Білецька, дружина покійного проф. Василя Білецького. Була це відома й заслужена громадянка, безкомпромісова у своїм відношенні до ворогів українського народу, що віддала всю свою працю на допомогу тим, що були у злиднях. Головною опікувалась українською шкільною молоддю.

35 ЗАЛІЗНИЧНИКІВ ПЕРЕД СУДОМ.

КИЇВ. — Поставлено перед суд 35 осіб із залізничної прислуги, яких названо „білогвардійськими злодіями“. Пишуть, що всі вони будуть розстрілені.

НЕ ГОДНІ ЗЛІПИТИ КАБІНЕТУ.

ПАРИЖ. — Провалився зпочатку прем'єр Шотан, що держав укуп „людовий фронт“. По ній де зміг сформувати міністерського кабінету. Юрій Бонне, також лівий. Не вдяв нічого властивий творець цього фронту, Леон Блюм. А тепер взявся за тесаме діло знов Шотан. Безладдя триває тому, що соціялісти намагаються доконче вдержати людський фронт.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Co., Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Registered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакції не відповідає.

Тел. "Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. V. H. Союз: BErgen 4-1016,
4-0807.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

РАНА Й ПЛЯМА ІМІГРАЦІЇ

Без огляду на те, скільки добра не зробили ми в Америці для Рідного Краю й нашої визвольної ідеї, й скільки ми не прислужилися своєму працеві, й скільки ми не пожертвували на поширення знання про український народ і його культуру, є одна велика пляма, яка покриває нас соромом. Ми видали з себе теж і польову язву.

Не в тім найбільше лихо, що між нами були є комуністи, бо є вони й у всіх інших народів. Лихо в тому, що ми маємо аж таких паршивих комуністів, яких не можна дошукатися між ніяким іншим народом.

Ми живемо в Америці й уже привчилися бути толерантними. Ми навчилися бути вибачливими навіть тоді, коли маємо до діла з такими людьми, які мають наскрізь протилежні політичні переконання, навіть такі, які вважаємо чистим безглуздом. Але думаємо, що навіть найбільша політична терпимість не повинна позбавити людину розсудку й здорового почуття людськості. Вона не повинна відірвати її від почувань цілої нації. І не повинна її спараліжувати аж до цієї міри, щоб вона стала цілковито нечутливою на трагедію нації, на її терпіння, на її смерть, яку їй готує ворожа рука.

Навіть можна твердити, що можна розуміти всіляку й трагедію нації. А це значить, що й наші більшовики в Америці можуть розуміти інакше від нас і те, що діється в Україні під Советами. Добре. І з тим можна погодитися. Але тоді треба визнати, що коли ці наші більшовики цілковито не зійшли з глузду, то принаймні будуть консеквентно розуміти ту трагедію так, як її розуміють ті їхні визначні товариші, які живуть, чи жили в Україні й там комунізм наставляли, і які були для них авторитетом. Та так не є. Ми тепер є свідками, як відходять до сцени один за другим осяти найвизначніших більшовицьких авторитетів. Бачимо, що їх власна доля повинна би переконати і найзапеклішого червоного слугаку Москви про безсумнівну трагедію України під Советами. Та ні, навіть і те не годно змінити почувань того кода, що зачисляє себе до українських більшовиків в Америці. Їхні "Українські Щоденні Вісти" далі продовжують свою роботу Каїна. Далі служать вірно Сталінові й далі підкопують українське народне життя в Америці, а наших робітників іще далі туманять советським раєм і "братньою" Москвою. Вони далі піднімають наші запомогів інституції й далі обманюють наших робітників "дешевими" аскураціями, щоб їх ошукати ще й на тім іділі, як ошукати їх на полі політичним і національним. А ми що на те, ми, частина тих, з яких там в Україні під Советами виточують останню каплю крові? Уже час принаймні тепер відгородити себе вже цілковитим муром від того червоного кода, що навіть не спосібне зачервоніти з сорому, що сповняє найганебнішу службу українського Юди і помічника московського ката — Сталіна.

КУДИ ПРОСТУЄ РОСІЯ?

До соціалістичної революції? До демократії, як твердять наївні чужинці по сталінських "виборах"?

Напевно ні. Ні до одного, ні до другого. В Росії виразно і свідомо підготовляється поворот до монархії. Я вже не кажу про такий очевидний для всіх, бальвохвальчий культ "вождя", який замість партії поставив на нечувано високий постумент одну особу. Але й інші, дрібніші на око факти говорять про це.

От напри. обілювання московських царів і їх політики "сабірання руських земель", що слідом в нових підручниках російської історії. От напри. у зновленні опери Глінки "Жизнь за царя". Правда, назва опери змінена. Її вже названо інакше: "Іван Сусанін". Але суть її лишилася: московський кріпак-мужик Іван Сусанін рятує боярина Михайла Романова і тим помагає йому вступити на царський трон, на трон основоположника нової династії Романових, скинутої щойно в 1917 році по 300-літній пануванні (1613—1917).

Даліше, чутки, які обігли м. і. і англійську поважну пресу, про намір Сталіна проголосити себе "лордом протектором" республіки. Вже старий Великий Новгород — республіка півночі — мав одного голову, так званого "посадника". Отже такий титул "посадника" має намір дати собі офірувати Сталін.

Нарешті, що останній, дрібний, але який жеж характеристичний факт! Московські часописи пишуть про потребу міцної, зцентралізованої державної організації, про потребу все зєднати в одній руці... А що момент, який тепер переживає СССР, досить подібний до той "великої смути", великого заколоту громадянської війни, які переходила Росія по смерті Івана Грізного аж до вибору царем Михайла, то советські газети і письмаки розводяться і над тим далеким часом, а таким близьким періодом московської історії. І роблять правдиві, як на соціалістичні газети, революції. Отже з тих газет виходить, що назва царя, яку російські стани дали першому Романову, це був чистий припадок; це походило з "браку чи недосконалости но-

менклатури". Це не був ніякий цар; це просто був організатор, вибраний народом, щоб злучити докупи в одно зєднане тіло, в одну цілість розшарпаний народ! Мовляв, це не був початок царату, а просто оборонний і о-правданий відрахунок, який мусів бути в тій ситуації шукати одного вождя, одного шефа, щоб устоятися в боротьбі за існування.

А коли порівняти з тим твердженням (в інших статтях), що таке саме завдання в XX. віці в Росії — злучити в одно ціле розшарпаний народ ("советский" з його рїжними "племенами") — припало Сталінові, то не буде вже нічого дивного, коли й цього нового Михайла Романова зроблять протектором або посадником республіки ("батьком народу", як колись "цар-батько", він уже є), або з браку чи недосконалости термінології — царем.

НЕБЕЗПЕЧНА ГРА КОМУНІСТІВ У ФРАНЦІЇ

Яке диво: в країні запеклої дрібної буржуазії, що все мірає й оцінює на центи, у Франції, комуністична партія виросла на найбільшу числом політичну організацію. За останніми відомостями, у Франції є 300 тисяч зорганізованих комуністів. Комуністична партія має великий вплив на внутрішню і на закордонну політику Франції. Між членами так званого "народного фронту" у Франції — соціалістами й радикальними соціалістами комуністи найсильніші. Ще перед трьома роками французька комуністична партія була слаба від соціалістичної партії. Але впродовж останнього часу французькі комуністи здобули собі багато нових прихильників. Чим це пояснити?

Зростає вплив комуністичної партії у Франції пояснюємо тим, що французькі більшовики висувають перед масами зовсім не ті гасла, з якими в Росії переміг Ленін. Ленін у часі світової війни проголошував, що кожний соціаліст має бажати поразки "буржуазної батьків-

чи це станеться саме за Сталіном? Не знати, але факт є, що він велетинськими кроками приготував Росію і її "на-роди" до цієї конечної стадії її пореволюційного розвитку.

Кілька літ тому хтось клив із російської революції, кажучи, що весь той балаган скінчиться тим, що православний народ покається і на Красній Дюшці в Москві впаде на коліна перед новим "царем бальвохвалькою" та попросить прощення і забуття... Під гудіння дзвонів всіх московських церков.

І дійсно, хто візьме під увагу цілу російську дійсність, той згодиться, що для того, щоб СССР назвати царом, а Сталіна царем, бракує лише — назви.

Цікаво, чи ті українці, які твердо вірили, що російська революція взагалі, а більше-вицька зокрема, творилася в ім'я вселюдських ідеалів, щастя всіх народів імперії, а не в ім'я російського централізму і скріплення гнету над "іногородськими", чи вони і тепер іще далі віритимуть у Москву?

про "органічну злуку", отже про об'єднання в єдиний робітничий партії Франції, соціалістичній проголосили, що на злуку з комуністами не підуть. Як причина, був лист Димітрова, секретаря комінтерну, з якого було ясно, що французькі комуністи й надалі лишаться вірними рабами Москви. Звичайно, коли не було листа Димітрова, то французькі соціалісти могли знайти десятки інших документів, з яких видно було, що Москва дає всім комуністам за межами СССР свої директиви. Провідники французької соціалістичної партії знають добре, куди їм Москва, але вони мусять бути "хитрі як змії", бо комуністи вміють грати на сентиментальних змаганнях французьких робітників до єдності. Ця політична гра у Франції ще не скінчилася. Комуністи в своїх хитрощах пішли так далеко, що запропонували "братерський союз" католицьким робітникам для боротьби за суспільні реформи. На ці спроби мусів відгукнутися сам папа з Риму.

Питання, про яке пишемо далі, має не тільки теоретичний інтерес: що буде, коли у Франції соціалісти та комуністи утворили єдину партію? Цей факт показував би насам-

перед перемогу більшовизму між французькими робітниками. Аджеж цілком ясно, що 300 тисяч комуністів не числяться з бажанням 150 тисяч соціалістів у єдиній партії. Фактично цілий робітничий рух у Франції опинився у руках "червоного папи" — Сталіна. Зростає більшовицький вплив повернувшись до радикальних соціалістів до правих партій, і "народний фронт" мусів би розпастися. В парламенті утворилася би буржуазна більшовицька партія, наслідком того могло б дійти до ослаблення союзу з Москвою і, навпаки, зближення з Німеччиною. Словом, наслідки перемоги комуністів у Франції над соціалістами найбільш чітко мусили б ударити по московських інтересах. Але чи ця небезпека може відстрасити Сталіна? Приклад Еспанії показує, що Москва не спиняється ні перед чим. Москва постачає зброю для республіканської Еспанії і цим тимчасно на еспанську внутрішню політику. А де з'являться агенти Москви, там відразу зростає фашизм. Змова "за-каптурених" у Франції — це перше попередження для сталінців. Загроза більшовизму веде в кожній державі до громадянської війни.

Л. М.

ЗАВЖДИ МАТИ ПЕРЕД ОЧИМА - ІДЕЮ

З нагоди 70-ліття Товариства "Просвіта" у Львові пише "Наш Прапор", що хоч як високо цінимо "Просвіту" за її працю на народній полі, то все-таки чогось бракує у нашій відношенні до цієї народньої установи. Всетаки ми забуваємо за щось, що є найважливіше. Що ж це є? Згаданий часопис відповідає на те ось як:

"Ми працюємо для Просвіти довгі-довгі роки, витворили собі своєрідний її культ, поклали собі на свій спосіб, які маємо супроти неї обов'язки, так як їх маємо сповнювати. Коротко кажучи, ми в своїм відношенні до Просвіти змешанізувалися, забуваючи за саму ідею, що привела нас до цієї просвітнянської праці і до самого просвітництва, як такого, в нашій щоденній просвітнянській праці, інколи навіть дуже корисній, ми затратили от-те глибоке душевне відчуття дійсного престижу й дійсної ролі Просвіти в нашій національній житті. Те, що ми пишемо й твердимо, це не фраза. Це дійсність. Так, ми до Просвіти належимо, поширюємо її культ, працюємо згідно з наміченими планами, одним словом: стараємося якнайкраще виявляти з наших просвітнянських обов'язків. Але та вся наша праця в Просвіті і діяльність Просвіти, оте все наше зацікавлення якесь само-чине, механічне. Ми не працюємо з потреби душі, з щирою беззастережною захоплення просвітнянською ідеєю, а якось так, можна б сказати, "мертво". Призвичаєння, традиції, гарні слова, але несутні успіхи, вроджений гін до збірної культурної праці — ось що лежить в основі нашої просвітнянської праці, а не сама ідея, що до цієї праці привела.

Працюємо може й витривало, може й жертвенно, з більшими або меншими успіхами, але працюємо без захоплення, без глибокого душевного зро-зуміння, що просвітнянська ідея це щось таке високе, таке шляхотне та будуче, що вимагає вже не праці, але пошви; не хвилювань успіхів, але довгої затишної боротьби за один великий успіх. Та треба нам зрозуміти, що ідея, як така, сама собою не існує. Її творять задуми й діла живих людей. Ідея — живе людськими вчинками. І просвітня ідея, як така, сама з себе не існувала. Її теж привели до життя високоумні з-служені громадяни нації, а

привели на те, щоб вона росла, дужчала й доквруги себе гуртувала всіх, що чуються синами одного великого народу. Свідомі тих великих шляхів, які намітили для просвітнянської ідеї наші батьки й діди, вони по змозі своїх сил несли її на своїх плечах, неспинною працею, засвідчуючи своє для неї розуміння. І те, що ми сьогодні маємо, у великій мірі завдячуємо їм. Вони — наші батьки — просвітню ідею ви-конали, виплекали; вони мали її залишити в спадку на те, щоб ми її не принизили, а ще більше підняли.

І саме отут доходить до висновку, що наша сучасна просвітня праця це одна чергова ланка в 70-літній ланцюгу великої просвітнянської ідеї, яку ми мусимо далі ушляхотнювати й розбудовувати. Ми не сміємо зааспеклюватися у механічному її реалізуванні.

"Ми мусимо працювати в тому глибокому переконанні, що наша праця є не на те, щоб ми заспокоювали свої особисті амбіції, щоб мали чим чванитися та на осягах з цієї праці будувати своє власне щастя. Не сміємо просвітню ідею реалізувати мертво, механічно, в переконанні, що "випадає" працювати в "Просвіті, бо це "модне", на це люди приємно дивляться; не сміємо виконувати наших обов'язків "з ласки", з такого чи іншого уподобання. Але якщо ми маємо на правду просвітнянську ідею розуміти та бути її носіями, мусимо нею захопитися беззастережно, щиро, глибоко, правдиво. Мусимо працювати з ентузіазмом, у кріпкій вірі, що наша праця це одна чергова ланка в нашій національній рості".

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

А. Г., Дітройт, Міш. — Оголошення про засідання і наради є платні. Ваше повідомлення належить до платних оголошень.

Факсонець.

Малий Івась тягне пса за хвіст.

— Івасю! Не роби того, пес може тебе вкусити! — напамінає мама.

— О, мамо, я не боюся. Пес з цього кінця не має зубів!

Гнат Крапанко.

В СТАРІМ ЗАМКУ

Історична повість.

(6)

— А я гадаю, що в замку був якийсь зрадник і то він татар впустив до середини.

Вірмени раптом глянув на Солоняка і додав півголосом, неначе сам до себе:

— І я так гадав. Ще й нині так гадаю... Чи правда те, що люди кажуть, чи було так, як я думаю, замок недобрий захист перед татарами.

— Не знати, чи зубринський пан дав би осадити слободу на своїх ґрунтах. Бо мабути всі землі в сусільві його замку, то його маєтність.

— На слободу, гадаю, дуже радо згодиться, бо з того й він мав би якусь користь. Та... як то вам сказати? Тепер в наших сторонах все обернулося гори дном. Раньше, коли той пан сюди прийшов, була тут Польща.

— Пани все лишилися панами в своїх маєтках. Змінилося лиш стільки, що вже не вільно їм так знущатися над народом і так висмоктувати його. Лиш з королівщини прогнані пани, бо королівщина перейшла на війсьско.

— Тож то! Я не знаю, чий то маєток, той Зубрин. Треба вам знати, що пан Зубрина,

то не пан Зубринський, а зубринський пан то Антін Кіндіс.

— Таак? — спитав Солоняк.

Вірмени раптом глянув на Солоняка і додав півголосом, неначе сам до себе:

— Кіндіс. Антін Кіндіс. Він, підстароста могилівського старства.

— Могилівського старства вже нема. Є могилівський полк.

— Тож то. Старости нема і старства нема, а підстароста є. Я його тайн не знаю. Може він з підстарости перекинувся в козацького сотника?

— Можливе й те, — сказав Солоняк, наче би справді думав, що так не виключене.

— Хоч той Кіндіс був лиш підстаростою, тепер може є сотником, то над ним пана таки нема. Що Зубрин не його власність, знаю лиш я, бо тоді, коли він став тим підстаростою, я був припадково в Могилеві у старости. Він сам тут і словом не сказав нікому, що він лиш панський слуга. Кіндіс все казав кожному і тепер ще каже, що Зубрин його власність.

— Ви були при тім, як його робили підстаростою? Як то було?

— Цей замок, дуже старі люди кажуть, побудував тому сто, чи двісті років, якийсь князь, що верховодив козаками. За моєї пам'яті сидів там підстароста і старости платив чинш. Який, не скажу, бо мене це не цікавило. По смерті того підстарости замок довгий час був без пана. З того користалася вдова і діти небажника. Сиділи далі і тишилися, що староста не годен знайти наслідника, бо ніхто не вірив, що в цих сторонах татарська небезпека не більша, як коло Житомира, або й Галича. Раз прибула сюди якийсь високий, плечистий і дужий

як бик, хлопець. Чуприна ринув, очі дікі і рухливі, усміх немилый, визнаючи. Одітний був з козацька по татарськи. Казав, що він шляхтич з Галича. Говорив українсько-польсько-татарською сумішкою, бо мовляв, жив довгий час в татарській неволі. Сидів у нас пару днів і розпитував. Був також на замку, докладно оглянувши його і щез від нас.

— Пару днів після того, — розказував далі вірмени, — я вибрався до Могилева. Приходжу до старости, бо мав до нього орудку, а там той Кіндіс добиває торгу. Хоч

Степан Мусійчук.

НА ЙОРДАНСЬКІ СВЯТА

На ріці хрест з леду уже докінчили. По давньому гарно його вирізали. Віночком прибрали з барвниці й каліни. І стячку далі там золоту-сину.

"Со миром і зійдем", свіденик озвався і ввесь мир хрещений над ріку подався. Мороз ніс і вуха зухвало шпав. Та ніхто не змерз тут; сам Бог тут вітає.

Всі несуть в барвінок прибрані горнята. Щоб сили нової принести до хати.

Нараз до громаді встала рознеслася: Ворожа патруля десь тут узлялася!

"Шо? Хрест у каліні? Це знак тої сили, щоб війська Січові знову тут ожили! Хто жовто-блакитну тут стячку поставив? Це кару потягне, це зрада держави! Це "націоналісти"! За що "ОУН" зраду Паде гострий приказ: "Сальва на громаду!"

Затихло в громаді... Священик озвався: "Де я сказав дати на хрест барви наші!"

Повели старого душпастиря в пугах... Ніхто із громади не смів ворохнутись, Лиш сонце зимове пригріло хвилюну. І з хреста впала в воду слезою краплина.

Пішли... Мороз лютий повів з півночі, Громаді навів в смутку на очі. "За що ж, Боже милий, нас ворог карає, Йорданську водичку нам забороняє?"

"Нічого!" — озвалися господарі старші. "Ту воду святити ще правді наші, Її осятили і кровю полили, Вона нас підкріпить і додасть нам сили."

"Ви черпайте, люди, пийте воду, діти! Не дає лютий ворог її осятити... Ми ще дочекаєм свого Водосвяття, Будемо ще вольні на Йорданські Свята!"

ПРАВДА ПРО СОЮЗ — ЦЕ НАЙКРАЩА ДЛЯ НЬОГО РЕКОМЕНДАЦІЯ.

КОНВЕНЦІЙНИЙ ФОНД.

Останнього разу, ми висловили, чому творці У. Н. Союзу і вибрані делегати на конвенції ухвалили колись допомогти фонду. Ми доказали, що цей фонд має глибоко гуманні підстави, а також користь, з яких кожний член У. Н. Союзу, що попаде в трагічне положення, може користуватися.

А тепер розглянемо справу конвенційного фонду, що винесено 5 центів на місяць. Невже це витрачені гроші?

Як ми всі знаємо, конвенції У. Н. Союзу відбуваються щотижнево. Деякі критики говорять, що хоч вони потягають за собою великі видатки, то фактично ніякої користі не приносять. Невже воно справді так? Ні. Конвенції приносять членам У. Н. Союзу, а також цілій українській суспільності в Америці, величезні користі. Вони оживляють не тільки У. Н. Союз, але й ціле українське суспільне життя в Америці.

Ми знаємо, скільки то підняття родиться в нашій суспільності на передодні конвенції! Правда, в той час маємо також до діла з брудом, але крім того бруду, який витворюють ті, що думають тільки про свої особисті інтереси, далеко більша частина нашого громадянства щиро й совісно заставляється над справами Союзу, а також над справами цілого нашого емігрантського життя. Всі ці справи переносяться потім на наради конвенції, і тому конвенція стає на час нашого парламенту, що збирається раз на чотири роки. Вона є провідником і загалу. Вона оживляє наше життя і побуджує провідників та загал до живої праці. Без тих конвенцій наше суспільне життя в Америці швидко б загинуло, то цілком певно поволі всихало б.

Конвенції це той цілющий дощ, що оживляє життя по відділах Союзу, а також у цілій українсько-американській суспільності. Бо, як усі ми добре знаємо, конвенції У. Н. Союзу не обмежуються лише до чисто асекураційних чи допомогних справ, але рішення сотки ріжних інших справ, що мають культурно-виховні, а навіть політичні наслідки не лише для нашого життя в Америці, але й для визвольних змагань українського народу на рідних землях. Полагоджуючи отсі „другі“ справи, У. Н. Союз часто зустрічає гострі і неперемірливі критики такі серед наших людей; але ці критики не змогли відтягнути цієї установи від ідейної роботи. Бо так усюди на світі було і є, що всяка, навіть найкраща робота все мала завзятих ворогів, що старалися їй робити перешкоди.

Ось таку вагу мають ті чотири-річні конвенції У. Н. Союзу, на які ми складаємо на місяць по п'ять центів, себто стільки, що коштує одна склянка содової води. Провартість конвенцій дуже добра, знали творці У. Н. Союзу. А також делегати У. Н. Союзу на конвенції завжди цей конвенційний фонд ухвалювали, а Союзний загал завжди це одобрював, бо життя вказує, що конвенції є назагал добром для таких народних і демократичних установ, до яких зачисляється наш У. Н. Союз.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ОТСИМ ПОДАЄМО ДО ВІДОМА ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ З DANBURY, SEYMOUR, ANSONIA, DERBY, NEW HAVEN, BRIDGEPORT, SOUTHPORT, STAMFORD, COS-COB, CONN.,

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

ТИХ ВІДДІЛІВ ВІДБУДУТЬСЯ В НЕДІЛЮ, ДНЯ 23-ГО СІЧНЯ (JANUARY) 1938 РОКУ

в годині другій пополудні В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ, 34 BEACH STREET, BRIDGEPORT, CONN.

На ті збори повинні прийти всі відділові урядники з вище згаданих місцевостей, а також делегати минулої конвенції. На зборах говоритиме в організаційних справах гол. рек. секретар У. Н. Союзу, Д. ГАЛІЧИН.

Головна канцелярія У. Н. Союзу.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРИКЛАД ТИХОГО ГЕРОЇЗМУ.

Цими днями я одержав від свого приятеля з Борінг Тавні, Н. Дж., листа, в котрому він мені пише, що тому два тижні помер мій старенький приятель, німець Фріц Ренківаль, що продавав хрін у Борінг Тавні. Його прозвали „Горз редишес мен“ (хрінний чоловік). Він полишив заповіт, у котрім записав усе своє майно німецькій державі. На його банківській книжці знайдено \$4,000; дім і город продано за \$3,000, що разом зробило \$7,000. За похорон заплачено \$500, а решту, \$6,500, вислано через німецький консулят на німецьку державу.

Прочитавши цього листа, я з дива не міг вий

Ukrainian Orthodox Church

OF THE HOLY ASCENSION

REV. DR. V. KLODNYCKY

675 So. 19th St.

(Phone ES. 3-9744)

NEWARK, N. J.

МАСТКОВИЙ СТАН УКР. ПРАВ. ЦЕРКВИ СВ. ВОЗНЕСЕННЯ В НЮАРКУ.

На основі звіту Контр. Комісії подається до відома, що:

1. До 1-го грудня 1937 проперти церковної громади, цебто лоти і будинок коштують \$23,200.75.

2. В цій сумі є вложений — \$13,716.31 зібраних грошей, цебто жертви від фундаторів, добродіїв та дрібніші датки від симпатиків Укр. Прав. Церкви, як рівнож приходи із імпрез на фонд будови нової церкви.

3. В суму \$23,200.75 входить позичка зятягнена в організаціях, групуючихся біля Укр. Прав. Церкви та у членів парохії, яка разом вносить \$6,550.00.

4. В суму \$23,200.75 входить сума \$2,934.44, як зобов'язання за вложений і ще незатягнений матеріал.

5. Укр. Прав. Церква має моргедж —

КОМІТЕТ БУДОВИ НОВОЇ ЦЕРКВИ: о. Д-р В. Клодницький, Василь Ткач, Іван Любименко, Янів Власовський, КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ: М. Круницький, Д. Гейтот, Г. Ковалюк, УРЯД ЦЕРКОВНИЙ 1937: С. Перохин, М. Шеремата, М. Юри, О. Жухович; УРЯД ЦЕРКОВНИЙ 1938: В. Ткач, О. Жухович, П. Круницький, М. Юри.

даний нею на продаж проперти 179 Кортул, Ньюарк, Н. Дж., на суму \$3,000.00 на 6 процент і ними трома тисячами та відсотками буде сплачувати свої зобов'язання подані в рубриці 3 і 4.

Загальне зів'язання зобов'язань церкви вносить \$6,550.00 рубрика 3 + \$2,934.44 рубрика 4, разом все \$9,484.44.

По відтягненню від цієї суми \$3,000.00, як треба брати як готівку, уміщену на 6 процент — то довг церковної громади вносить \$6,484.44.

Отже маєток церковної громади рівняється \$13,716.31 — вложена готівка; \$3,000.00 — виданий церковною моргедж на 6%; разом \$16,716.31, а фактичний довг \$6,484.44.

шої жінки розводу, то це є бігамія (двоженство). Всіх тих клопотів він міг собі легко зашадити. Переводом повинен був сказати про себе всю правду. А коли справді його перша жінка пішла заміж за іншого, то він міг і повинен був розвестися з нею передтим, як женився з другою.

Трохи подібна справа другого іммігранта, що такі успів дістати собі американське громадянство, затаївши, що в нього в Європі є жінка, з якою він не розвівся. Виявилось це два роки пізніш, і наслідком був такий, що суд уневажнив його громадянські папери, як добути обманом.

На такі справи не можна дивитися легковажно, бо не легковажать їх тутешній закон і практика американських судів. Чи іммігрант, чи роджений у цій країні американець, як оженився другий раз, не одержавши правильного розводу з першою жінкою, то провинився бігамією. Не оправдує нікого факт, що не він жінку, а жінка його покинула, або що він не знає, де жінка дівається. В більшості стейтів є дістати американське громадянство, то виявилось, що він уже був раз жонатий. Хоч багато свідків свідчили, що його життя в цій країні було з усякого погляду бездоганне, то його подання суд відкинув на тій основі, що його моральний характер не такий, як вимагає закон. Він не сказав про своє перше подружжя, коли приїхав сюди, і таким затаєнням обманув американські власті. Крім того, коли він оженився другий раз, не маючи від пер-

ших випадків можуть його за це навіть депортувати. Останніми часами натуралізаційні екзамінатори звертають спеціальну увагу на подружній стан кандидатів до громадянства, особливо таких, що свої сім'ї полишили за кордоном. Натуралізаційні суди стоять на тій становищі, що хто покинув свою родину, той не заслужив собі бути американським громадянином.

хочби навіть у цій країні себе бездоганно. Коли трапилось у подружжі незгода без вини кандидата до американського громадянства і він з жінкою розійшовся, то він повинен мати на увазі, що закон розрізняє сепарацію і розвід і не дозволяє нікому другий раз женитись, не одержавши наперед законного розводу.

ФЛІС.

СВІТ В ОБРАЗКАХ

НАЧАЛЬНИК УРЯДУ НАНКІНГУ.

Тао Гей-шан, котрою японська команда по запиті міста Нанкінгу встановила начальником автономної комісії для управи китайської столиці під японською окупацією, читає маніфест, у котрім осуджується китайський уряд, що мав владу до окупації. Довкола нього японські дорядники.

ШУКАЮТЬ СКАРБИ КОРОЛЯ КСЕРКСА.

Міліонні скарби, що мають теж велике історичне значіння, хочуть греки добути з морської глибини, де вони вже лежать майже 2500 літ. Це воєнна каса перського короля Ксеркса, яку греки затопили в 480 році перед Христом у славному бою коло Саламіни. Каса була на воєнному кораблі перського короля і затонула разом із кораблем.

Ксеркс то був могутній король Сходу, перед яким дріждало багато тодішніх народів. Щоби це і греків завоювати, приплив до неї з величезною армією, що була така могутня, що своїми стрілами «затемнила сонце», як пишуть тодішні історики. Його флота була величезна у порівнянні з флотами інших держав. Коли його військо переходило Босфором через два мости на європейській бік, море розбурхалося і оба мости розбилися. Король Ксеркс хотів, щоб море побило, що значить могутність єдиного володаря, і приказав бічувати розбурхане море, яке не хотіло сліпо покоритися королеві всемогутній волі.

Старинні письменники описують про казково великі скарби, що їх Ксеркс забрав із собою на воєнний корабель. Греки тоді в бою коло Саламіни перемогли і знищили перецьку воєнну флоту. Так греки оборонили свою незалежність. У саламінській заліві затонуло багато кораблів, а між ними і той, на якому була величезна Ксерсова скарбниця. Ксеркс мусів соромно втікати. Було це тому 2,418 літ.

Тепер грецький інженір Парастрос випрацював проект, як то видобути той скарб із морської глибини. А саме Парастрос знайшов десь стару грецьку мапу, на якій дуже точно описано, де затонув цей перський корабель із скарбницею. У старинних грецьких джерелах сказано, що на кораблі було не менше як 108 талантів, себто мільони. Інженір Парастрос запевняє, що місце, де затонув корабель, буде легко знайти, а той воєнний корабель напевно був сильно збудований і мав металевий панцир, який міг зберегтися і доі. І сам скарб певно був у якійсь металевій скрині. Навпаки, інші твердять, що корабель, або те, що було на кораблі, за ті довгі століття вкрила грубезна верства намулу. Парастрос досліджував увесь саламінський залів і стверджує, що там нема намулу грубого, як 30—60

ст. Такий намул не так важко усунути спеціальними апаратами, вони при допомозі згущеного повітря усунуть цю верству. Робилиб це так: нурнівайдуть під воду і спеціальними відморозковими апаратами розглянуть розкопаний намул.

Золоте весілля.

Австрійський цар Франц Йосиф I підняв пошту в Альпах залюбки починав гутірку із верховниками. Годовно любив побалакати зо старшими.

Раз цар стріву пияного як ніч дідуся.

— А не вором так запивається?

— Ваша цісарська величність, сьогодні не золоте весілля. П'ятьдесят літ минуло...

— А як так, то що інше, розумію. Однаже деж ваша жінка, гоєподарю?

— Я лишив її вдома.

— Це негарно.

— А шож що відьму обходять моє весілля? Тамта жінка вже не живе, а теперешній я не дозволяю мішатися до моїх сумних спотадів.

Один шотландець достав рахунок виплати 10 тисяч фунтів за багату Місінг мізінше виплатили йому 10 тисяч фунтів. Шотландець здеревувався:

— Що це за порядки! Що це за ошуканства! — кричав перед касою.

Справдили рахунки і виявилось, що касієр за першим разом помилився був при обрахунку.

— Чомуж ви за першим разом не спростували помилки, а тепер робите авантюру? — спитав хтось шотландця.

— З причини глибої помилки не буду зчиняти авантюру, та коли така історія трапляється вдруге, то що інше.

Д-Р С. ЧЕРНОВ Європейський спеціаліст.
Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — ПИРА й КРОС.
223 SECOND AVE., 2nd fl., NEW YORK CITY, Room 14.
Офісні години: 10—8; неділя 11—2.
Жінки-доктор до обслуги.
Проїзд X & флюороскоп \$2.00.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ДОСКОНАЛА СПОСІБІСТЬ для чоловіка, котрий посилає кілька сот долларів, приступити до спілки до виробу пенни. Голоситися між 10-диною 6 до 9 вечір до:
Mr. D. FONFARA,
340 East 13 Street, New York City.
(Apr. 5) 14-7

DR. MORRIS SMITH повідомляв, що переніс свою кампанию під число
240 EAST 22nd STREET
NEW YORK CITY
(Близько 2nd Avenue).
Урядові години: від 12-ї годині поночі до 8-ї вечір.
Телефон: STuyvesant 9-1679

БОЛІ НІГ.

Ранн на ногах, опухлі ноги, набряки, жорсткі ноги, флебіти (запалення жол), напухлі або болісні коліна чи істочки і ревматичні болі успішно лікують нашими європейськими методами без операції.

Офісні години: щоденно від 1 до 6 вечір, в понеділок і четверг від 1 до 8:30 вечір. Нема урядових годин у неділю.

Говоримо українською мовою.

Dr. L. A. BENLA
328 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

На всіх імпрезах і весіллях
„Радіо Оркестр“
М. А. СЕРБЕНСЬКОГО
Обслуговує і надбавлятих.
169 AVE. A., NEW YORK CITY.
Телефон: ALgonquin 4-4952

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410
Урядові години: рано від 10 до 12 вечір від 6 до 8, в неділю рано від 10 до 12

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без рішучі, як далеко поза Ньюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуговує широкі міста.
Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАЙМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2568

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Удєртейкер заряджує погребамі по ціні так низькій, як \$150. Обслуговує найкраще.
JOHN BUNCO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified Funerals at low as \$150.
Telephone: Orchard 4-8088

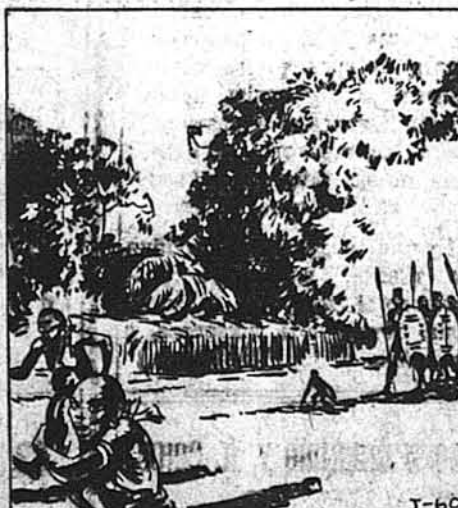
В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННІ ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ.

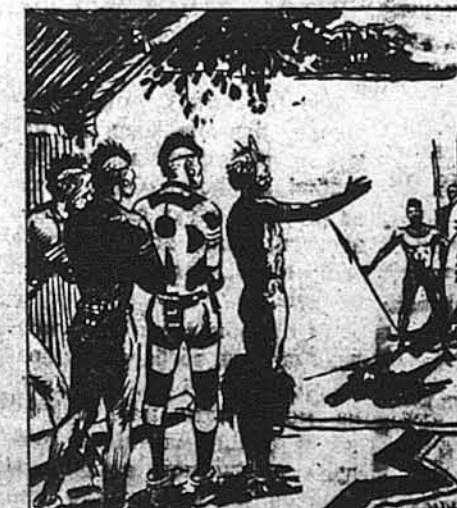
(60)

Первовими рухами і криком Нкіма показувала вазірам дорогу до села племені удаля. Нкіма думала, що Тарзан знаходиться в полоні того племені. Бо як тільки Тарзана чорні ув'язнили, вона кинулася в нетри і пішла шукати вазірів. Вона не знала, що Тарзан вночі висвободився і втік з ув'язнення. Вазіри йшли за малпою, начеб вона була їх справжнім провідником.

Та в малі вони бачили представника Тарзана. Хоч вазіри були і дикуни, то Тарзан так їх вишколив, що вони вміли по військовому маширувати і серед чорних робили могутнє вражіння. Побачивши їх, діти і жінки племені удаля передякались насмерть і почали втікати до колоб. З биттям серця дивилися на них також чорні чоловіки й очікували клопоту.

Удалю в моменті небезпеки ніколи не ховався. Він, хоч чорний, то знав не краще ніж деякі білі „вожді“, що в небезпеці треба мужньо ставити чоло і не ховатися за плечі інших. Хоч і билось в нього серце, не овсетаки він станув на почесні місці й очікував делегації вазірів. Біля нього зібрались його дорядники.

Гупіно, якого мозок працював скоріше ніж їх усіх докун, тепер почав обдумувати свій план. Його скажена лють огорнула за те, що Тарзан, хоч поклявся, протє сховав його дочку. Отсі чорні це були прихильники Тарзана. Він рішив на них жорстоко помститись. Він, як багато білих провідників, не мав на увазі загальногромадських справ, тільки справу своєї родини.